

gen, herunder de nødvendige forslag til lovændringer på en række punkter. Ifølge folketings beslutningens pkt. 1 og 2 skal initiativerne bl.a. vedrøre bistandsadvokatens inddragelse i sagen samt spørgsmålet om fremgangsmåden ved afhøring af voldtægts ofre i retten.

På baggrund af folketings beslutningen om forbedring af voldtægts ofres retsstilling før og under retssagen, anmodede Justitsministeriet ved skrivelse af 21. juni 2004 Strafferetsplejeudvalget om at komme med en udtalelse om de særlige spørgsmål i relation til voldtægts ofres retsstilling før og under retssagen, som er nævnt i folketings beslutningens pkt. 1 og 2. Det oprindelige beslutningsforslag indeholdt et særligt punkt vedrørende bistandsadvokatens adgang til at deltage i sagens behandling ved domstolene, herunder bl.a. adgang til sagens materiale. Under folketingets behandling af forslaget udgik dette punkt. Da spørgsmålet om en ændring af bistandsadvokatens adgang til at deltage i sagens behandling ved domstolene imidlertid vil kunne blive aktuelt igen under den fortsatte debat om forbedring af voldtægts ofres retsstilling, anmodede Justitsministeriet om, at Strafferetsplejeudvalgets udtalelse tillige kom til at omfatte dette spørgsmål.

Folketings beslutningens pkt. 1 og 2 har følgende ordlyd:

»1. Voldtægts ofre skal som udgangspunkt ubetinget og ufravigeligt have udpeget bistandsadvokat, have adgang til og mulighed for at tale med bistandsadvokaten, før offeret afhøres af politiet, og have bistandsadvokaten til stede under politiets afhøring.

2. Bedre beskyttelse af voldtægts ofre mod ydmygelser under offerets forklaring i retten med hensyn til

- beslutning om, at tiltalte forlader retslokalet, mens voldtægts offeret afhøres,
- indskrænket adgang til bevisførelse om voldtægts ofres troværdighed.«

Pkt. 2 i det oprindelige forslag til folketings beslutning om forbedring af voldtægts ofres retsstilling før og under retssagen (B 82) har følgende ordlyd:

»2. Bistandsadvokatens adgang til at deltage i sagens behandling ved domstolene skal udbygges. Forslaget omhandler retten til:

- adgang til sagens materiale og dokumenter,
- at være til stede ved retsmøderne,
- at stille spørgsmål til voldtægts offeret,
- at foreslå supplerende bevisførelse og vidner.«

2.2. Strafferetsplejeudvalgets betænkning

På den anførte baggrund har Strafferetsplejeudvalget afgivet betænkning nr. 1458/2005 om forbedring af voldtægts ofres retsstilling.

Til brug for sine overvejelser vedrørende voldtægts ofres retsstilling iværksatte Strafferetsplejeudvalget en undersøgelse.

Strafferetsplejeudvalgets undersøgelse bygger på et spørgeskema, som blev sendt til række myndigheder og organisationer (se nærmere betænkningens bilag 1b). Spørgeskemaet indeholdt en række spørgsmål i relation til bl.a. beskikkelse af bistandsadvokat for den forurettede, jf. retsplejelovens §§ 741 a og 741 b, stk. 2 og 3, vejledning af den forurettede, jf. retsplejelovens § 741 b, stk. 1, og bistandsadvokatens beføjelser, jf. retsplejelovens § 741 c.

Endvidere indeholdt spørgeskemaet en række spørgsmål vedrørende straffesagens behandling ved retten, herunder anvendelsen af bestemmelserne i retsplejelovens § 848, stk. 1, om muligheden for at beslutte, at tiltalte skal forlade retslokalet, og retsplejelovens § 841, hvorefter der er mulighed for forud for domsforhandlingen at få afklaret spørgsmålet om, hvorvidt tiltalte skal forlade retslokalet, når den forurettede skal afhøres. Endelig indeholdt spørgeskemaet en række spørgsmål vedrørende retsplejelovens § 185, stk. 2, om bevisførelse om den forurettedes tidligere seksuelle adfærd.

Betænkningens bilag 1 indeholder en gennemgang af resultaterne af denne undersøgelse. Undersøgelsens resultat omtales nedenfor under de enkelte punkter.

3. Voldtægts ofres retsstilling

3.1. Beskikkelse af bistandsadvokat

3.1.1. Gældende ret

Retsplejelovens kapitel 66 a om advokatbistand til den forurettede i sager om overtrædelse af en række forbrydelser, herunder straffelovens § 216, er indsat ved lov nr. 253 af 16. juni 1980 med henblik på at beskytte og styrke den forurettedes stilling i sager om voldtægt mv., jf. FT 1979-80, tillæg A, sp. 459, og tillæg B, sp. 939.

Ved lov nr. 730 af 7. december 1988 blev adgangen til advokatbeskikkelse udvidet bl.a. således at ordningen kom til at omfatte ofre for de fleste sædelighedsforbrydelser samt ofre for almindelig vold, jf. betænkning nr. 1102/1987 om den forurettedes stilling i voldtægts- og voldssager afgivet af et udvalg nedsat af Justitsministeriet den 6. juni 1983 (1987-betænkningen).